

دسترسى به منابع مرجع الكترونيكي

تعداد قابل توجهي سايت در اينترنت و در شبكه وب وجود دارند كه با داشتن آدرس آنها مي توان به محتواي آنها' منابع الكترونيكي قبلي يا منابع الكترونيكي جديد' دست يافت. با انتخاب هر يك از اين منابع اين امكان وجود دارد كه به محتواي آنها نيز دست يافت. برخي از منابع مرجع الكترونيكي مرجع نيز بطور مستقل قابل دستيابي هستند. اين منابع ممكن است بر روي ديسك هاي فشرده و يا بر روي شبكه هاي اطلاع رساني قابل دسترس باشند. تفاوت عمده اين منابع با منابع چاپي اين است كه اطلاعات موجود در آنها به لحاظ روزآمدي بر منابع چاپي برتر و سهل باب تر هستند' مكمل با ارزشي براي مجموعه مرجع كتابخانه باشند. موردی كه به دليل اهميت بسيار آن در ادامه همين بخش و پس از معرفي سه موتور جستجوي پركاربرد براي دستيابي به اطلاعات موجود در اينترنت' مثاليهاي از آنها ارائه مي شود.

شيوه هاي دستيابي به منابع الكترونيكي اطلاعات

با رشد روز افزون امكانات جستجو در منابع الكترونيكي' شيوه هاي نظم دهی به اطلاعات و شيوه هاي جستجوي اطلاعات پيچيده تر و در عين حال سودمندتر از آنهايي شده است كه در منابع چاپي ميسر است. مهمترين اين شيوه ها' شيوه هايي است كه جستجوي بيش از يك واژه را در هر تك مرحله جستجو مورد توجه قرار داده است. مهمترين اين شيوه ها' دستيابي به اطلاعات دقيق تر با بكارگيري مجموعه قواعدی است كه با عنوان قواعد بولي شناخته شده اند.

اين قواعد با سه عملگر « و = AND » ' « يا = OR » و « بجز يا نه = NOT » كه هر يك مفاهيم خاصي را به رايانه منتقل مي كند و مطالب متفاوتي را بازيابي مي كند' در زير به اختصار معرفي مي شوند:

هرگاه بر آن باشيم كه دايره جستجو را محدودتر كنيم و مداركي را بجوييم كه هر دو يا هر چند واژه مورد نظر را همزمان در بر داشته باشند' از عملگر « و = AND » استفاده مي كنيم. مثلاً تهران «و» شيراز. اين جستجو مداركي را كه هم به تهران و هم به شيراز پرداخته است' بازيابي مي كند.

هرگاه بر آن باشيم كه دايره جستجو را گسترده تر كنيم و مداركي را بجوييم كه يا هر دو واژه يا اين واژه يا آن واژه را در بر دارند' از عملگر « يا = OR » استفاده مي كنيم. مثلاً تهران « يا » شيراز. اين جستجو مداركي را كه هم به تهران و هم به شيراز پرداخته اند يا مداركي را كه فقط به تهران يا فقط به شيراز پرداخته اند بازيابي مي كند.

هرگاه بر آن باشيم كه دايره جستجو را حتي در داخل يك مفهوم يا موضوع محدودتر كنيم و مداركي را بجوييم كه فاقد بخشي از مفهوم عامتر مورد جستجو نباشد' از عملگر « نه يا بجز » يا عملگر « Not » استفاده مي كنيم. مثلاً ايران « غير از » تهران. اين جستجو مداركي را كه به ايران مربوط هستند' اما به تهران نپرداخته اند بازيابي مي كند.

شیوه های جستجوی متفاوت از این سه مورد نیز وجود دارد که در بخش معرفی جستجوی پیشرفته در موتورهای جستجو' به گونه ای عینی تر شرح داده می شوند.

جستجو از طریق موتورهای جستجو

برای جستجو در منابع مرجع موجود در اینترنت یا وب لازم است به یکی از دو مرورگر Netscape یا Internet وارد شویم. اگر نشانی سایت یا سرصفحه مشخصی را داریم' این نشانی را در محل تعیین شده روی مرورگری که در آن هستیم وارد می کنیم و پس از فرمان اجرا' منتظر می مانیم تا سرصفحه تعیین شده بازخوانده شود. اگر آدرس اینترنتی خاصی را در نظر نداریم و می خواهیم آدرس یا اطلاعاتی را که به آن نیاز داریم بیابیم' مناسبترین راه این است که از موتورهای جستجو استفاده کنیم. این موتورها ' راهنما یا نمایه سایتها' موجود در اینترنت هستند. هنگامی که موضوعی' مثلاً اصطلاح شناسی را در یکی از موتورها جستجو می کنید' آن موتور ابتدا در فهرست خود که از قبل بر اساس شناسایی سایتها' موجود در اینترنت شکل گرفته است' به جستجو می پردازد و نشانی سایتها' را که تشخیص می دهد با موضوع مورد جستجو ارتباط دارد' روی صفحه ظاهر می کند. جستجوگر می تواند با مرور عناوین و توضیحات مربوط به این سایتها' سایت مورد نظر خود را انتخاب و فرمان فراخوانی آن سایت را با موشواره صادر کند.

تعداد بسیار زیادی موتور جستجو وجود دارد که هر یک ویژگی خاص خود را داراست. اما بیشتر آنها امکان جستجوی ساده (کلید واژه ای) و جستجوی پیشرفته را در اختیار جستجوگر قرار می دهند. یادآور می شود که برآورده شده است هیچ یک از این موتورها بیش از 20 درصد از اطلاعات موجود در اینترنت را پوشش نداده اند' و بر این اساس هرگاه جستجویی جامع مورد نظر باشد' جستجو در بیش از یک موتور جستجو ضروری است. در زیر فهرستی مختصر از تعدادی موتورهای جستجو به ترتیب الفبای نام آنها ارائه شده است:

Altavista <http://www.altavista.com>

Excite <http://www.excite.com>

Google <http://www.google.com>

Hotbot <http://www.hotbot.com>

Infoseek <http://www.infoseek.com>

Lycos <http://www.lycos.com>

Metafind <http://www.netafind.com>

Opentext <http://www.opentext.com>

Yahoo <http://www.yahoo.com>

از میان انواع متفاوت موتورهای جستجو 'لاقل در ایران' سه موتور جستجو پر مراجعه تر هستند. این سه عبارتند از 'موتور جستجو باهو' موتور جستجوی گوگل و موتور جستجوی آلتاویستا. این هر سه موتور دارای امکانات جستجو ساده و امکانات جستجوی پیشرفته هستند و نمونه های خوبی هستند که با آشنایی با آنها آشنایی با بیشترین شیوه های جستجوی موجود در شبکه های اطلاعاتی را میسر می سازد. در زیر امکانات جستجوی پیشرفته هر یک از این سه موتور که تشابهات بسیار و تفاوت اندکی دارند شرح داده می شود تا با بکارگیری آنها دستیابی به منابع مرجع الکترونیکی برای پاسخدهی به سئوالات مراجعان تسهیل شود.

انواع منابع مرجع اینترنتی

همانطور که قبلاً ذکر شد، به یکی از دو شیوه متفاوت می توانیم در اینترنت و در وب به جستجو پردازیم. اگر آدرس اینترنتی مشخصی را در دست نداریم، با وارد کردن موضوع مورد نظر و با استفاده از امکانات جستجوی پیوسته سایتهای مربوطه را فراخوانی و سایتی را که مناسبتر می نماید انتخاب می کنیم. هرگاه آدرس مشخصی را در اختیار داریم با وارد کردن آن آدرس در کادر جستجوی یکی از موتورهای جستجو، سرصفحه سایت مورد نظر را فراخوانی و با انتخاب گزینه یا گزینه های مناسب آنها مورد بررسی قرار می دهیم. در زیر تعدادی از سایتهای مشخصی که اطلاعات موجود در آنها با یکی از قالبهای منابع مرجع چاپی همخوانی دارند معرفی می شوند. در هر مورد چند سایت به عنوان نمونه معرفی می شوند:

سالنامه های اینترنتی

سالنامه آماری ایران

این سالنامه که توسط مرکز آمار ایران به صورت چاپی و الکترونیکی منتشر می شود، مجموعه ای متنوع از آمارهای رسمی کشور ایران را بطور سالانه منتشر می کند. مرکز آمار ایران وظایف مختلفی بر عهده دارد. برخی از این وظایف عبارتند از: گردآوری اطلاعات در حوزه های علمی و اقتصادی و آماده کردن اطلاعات مورد نیاز برای برنامه ریزی و توسعه کشور، تجزیه و تحلیل و انتشار داده های آماری کشور نیز یکی دیگر از وظایف این مرکز است.

سالنامه ای که این مرکز منتشر می کند شامل 519 جدول می باشد و موضوعهای آن در 22 بخش و بر اساس دسته بندی بین المللی، گروه بندی می شود. بخشهای اصلی این سالنامه عبارتند از: بخشهای مربوط به زمین، آب و هوا، جمعیت، نیروی انسانی، کشاورزی، تجارت، حمل و نقل، ارتباطات، آموزش عالی، آموزش و پرورش و ...

این سالنامه هم به زبان انگلیسی و هم به زبان فارسی تولید می شود و تازه ترین اطلاعات آماری موجود بر روی سایت آورده می شود. نمایه جداول و نمودارهای آن قابل دسترس است. برای ارتباط با این سایت به آدرس www.sci.or.ir مراجعه کنید.

سالنامه آماری یونسکو

یکی از منابع آماری جهانی درباره ارقام مربوط به فرهنگ، آموزش و پرورش، کتابخانه ها و تولید کتاب در کشورهای مختلف عضو است. این منبع ابزاری با اهمیت برای تحقیق و پژوهش می باشد. بخشی از وب سایت سازمان ملل به پایگاههای اطلاعاتی از جمله پایگاههای آماری به نشان www.un.org/databases/index.html اختصاص دارد. فهرستی از منابع آماری با انتخاب گزینه **statistics & indicators** ظاهر می شود. دسترسی به برخی از این منابع آماری مستلزم پرداخت هزینه اشتراک است. برای دسترسی به سالنامه آماری الکترونیکی یونسکو به آدرس www.uis.unesco.org/en/stats/statso.html مراجعه کنید.

مراکز آماری جهان

اگر در جستجوی سایت یک مرکز آمار در کشوری خاص هستید، به نشانه زیر مراجعه کنید www.census.go/main. این راهنما بین مراکز آماری اکثر کشورهای در سطح بین المللی پیوند برقرار می سازد. مرکز آماری موجود در پنج قاره جهان در نشانی زیر نیز دسته بندی شده و قابل مشاهده و بررسی است <http://www.un.org/dept/unsd/gnatstat.htm> شیوه دیگر برای دستیابی به منابع آماری استفاده از سایت کتابخانه های دانشگاهی است. بسیاری از این کتابخانه ها انواع منابع مرجع از جمله سالنامه ها و آمارنامه ها را گروه بندی کرده و در اختیار برقرار کننده ارتباط قرار می دهند. سایت زیر یکی از این موارد است:

www.lii.org

www.tug.libraries.on.ca/referencetools/factfigures.html

راهنماهای الکترونیکی

نمونه ای از راهنماهایی که در دسترسی به آنها در اینترنت میسر است موارد زیرند:

راهنمای منابع مرجع الکترونیکی در اینترنت

<http://www.earl.org.uk/ask>

راهنمای کتابخانه های جهان

<http://sunsite.berkeley.edu/libweb>

راهنمای کتابخانه های دانشگاهی

<http://www.lights/c.html>

راهنمای انجمن های علمی و

<http://www.uwaterloo.ca/society/webpages.html>

حرفه ای

راهنمای مجله های الکترونیکی

<http://www.ingenta.com>

و <http://www.download.com>

راهنمای نرم افزارها در اینترنت

<http://www.shareware.com>

راهنمای واژه نامه ها

<http://www.facsaff.bucknell.edu/diction.html>

دایره المعارفهای اینترنتی

دایره المعارف بریتانیکا

دایره المعارف الکترونیک بریتانیکا نسخه پیوسته (on-line) دایره المعارف بزرگ بریتانیکا است که اکنون در اینترنت به صورت رایگان در دسترس همه کاربران این شبکه قرار دارد. نسخه اینترنتی بریتانیکا افزون بر این که روزآمدترین ویرایش این منبع عظیم می باشد، واژه نامه مریام وبستر Merriam-webster's Dictionary را نیز در بر دارد. همچنین برای پوشش اخبار و اطلاعات مربوط به وقایع و رخدادها، جاری جهان، برگزیده ای از مطالب 70 مجله معروف دنیا نیز به آن اضافه شده است. در درون متن نسخه اینترنتی بریتانیکا، بیش از یکصد میلیون پیوند (link) به سایر صفحات وب وجود دارد. این منبع مرجع را در نشانی اینترنتی زیر می توان جستجو و مشاهده کرد:

<http://www.ebtitannica.com>

سرگذشت نامه های اینترنتی

انواع و اقسام سرگذشت نامه های عمومی و تخصصی در اینترنت موجود است. کافی است با یکی از سایتهای اینترنتی در زمینه سرگذشتنامه ها آشنا شوید' آنگاه به راحتی می توانید به انواع سرگذشت نامه ها دسترسی یابید و یا با سایر سایتهای مشابه در این زمینه پیوند (link) برقرار نمایند. برای مثال' سایت زیر را بازبای کنید:

www.library.upenn.edu/resource/general/biography.html

در این سایت' منابع به چند دسته تقسیم شده و در هر دسته تعدادی سرگذشت نامه معرفی کرده است. از جمله' برندگان جایزه نوبل' اشخاص معروف در حوزه تجارت و بازرگانی' موسیقی دانان' سیاستمداران و دولتمردان' اشخاص مذهبی' افراد معروف در حوزه علوم و فن آوری و غیره. افزون بر این' این سایت امکان دسترسی به منابع مرجع دیگر را نیز فراهم آورده است. در سمت چپ صفحه' فهرستی از انواع منابع مرجع مشاهده می شود. برای آشنایی بیشتر یکی از منابع سرگذشتنامه ای موجود در این سایت' برندگان جایزه نوبل' را بررسی می کنیم. در این منبع شرح حال افرادی که در رشته های مختلف برنده جایزه نوبل شده اند' آمده است. کافی است که در محل جستجو' نام فرد و یا سال مورد نظر خود را وارد کنید و روی کلید Go اشاره کنید تا جستجو شروع شود. در این سایت' علاوه بر شرح حال برندگان جایزه نوبل' متن سخنرانی افراد' تصویری از آنها' خطابه نوبل و دیگر منابع موجود در وب درباره آن افراد قابل دسترسی است. در بالای صفحه' حوزه های موضوعی اعطای جایزه نوبل از قبیل: فیزیک' شیمی' پزشکی' ادبیات' صلح و اقتصاد مشاهده می شود. می توانید با انتخاب یکی از آنها' جستجوی خود را به یکی از رشته های فوق محدود نمایید. افزون بر این' در این سایت اطلاعاتی درباره مؤسسه ها و اعضای کمیته انتخاب کاندیدای اعطاء جایزه نوبل' نحوه انتخاب فرد برگزیده و زمان محل برگزاری آن در هر سال وجود دارد. آدرس اینترنتی برندگان جایزه نوبل در زیر آمده است.

www.nobel.se

سایت Authors information با آدرس اینترنتی www.bookbrowser.com/authors/index.html سایتی است که سیاهه ای از نویسندگان را معرفی می کند. در این سایت اطلاعات مربوط به کتابهای نویسندگان نیز قابل بازبایی است.

سایت نویسندگان کتابهای آموزشی با آدرس اینترنتی www.lifia.info.unlp.edu.ar/ppp/author.html سایتی است که نویسندگان فعال در امور آموزشی را معرفی می کند. برخی از اطلاعاتی که در هر مورد ارائه می شود' آثار' برنامه های آموزشی و موضوع مورد تدریس می باشد.

سایت شاعران و داستان نویسان با آدرس اینترنتی

www.grossmont.k12.Ca.us/mtmiguel/library/authors.html شاعران' نویسندگان و داستان نویسان

قرن بیستم را معرفی می کند.

کنفرانسهای اینترنتی

با جستجو در سایتهای مربوط به کنفرانسها نه تنها می توان از موضوع ' زمان ' و مکان ' امکانات و هزینه های کنفرانسها با خبر شد ' بلکه می توان با پست الکترونیکی اقدام به ثبت نام برای شرکت در آنها کرد. محل اقامت رزرو کرد و از اطلاعات و راهنماییهای برگزار کنندگان مطلع شد. از طریق همین سایتهای ' حتی می توان متن الکترونیکی چکیده مقاله خود را یا متن کامل آن را برای برگزار کنندگان ارسال کرد. از جمله این سایتهای ' Gordon Research Conference است که با نشانی grc.uri.edu دسترس پذیر می شود. در این سایت با انتخاب ' All conference database تمام کنفرانسها بر اساس عنوان بازیابی می شود. در همین صفحه با انتخاب ' Attending A Conference می توان درباره مراحل ثبت نام اطلاعات لازم را به دست آورد.

از دیگر سایتهای معروف برگزاری کنفرانسها ' Academic Conference calender می باشد که دارای سیاهه ای بر اساس حروف الفبایی عنوان کنفرانسها است. این سایت ویژه کنفرانسهایی است که در مراکز دانشگاهی برگزار می شود. نشانی اینترنتی این سایت www.eerdmans.com/AcConfdalendar.html است.

سایت دیگری با عنوان ' Confernce Calendar با نشانی www.esf.org/euresco/oo/c-caloo.html وجود دارد. در ضمن اگر به دنبال کنفرانسهای مربوط به یک حوزه تخصصی باشید ' می توانید یکی از موتورهای جستجو ' مثلاً ' Google ' تحت موضوع مربوطه و کلید واژه ' Conferences جستجو کنید. نمونه هایی از کنفرانسهای تخصصی عبارتند از: ' Agriculture Science با نشانی www.grc.uri.edu در حوزه کشاورزی ' و سایت www.tu.chenit2de/physik در حوزه فیزیک.

راهنمای مجلات و مقاله نامه های الکترونیکی

New jour راهنمایی است که شما را در جریان اطلاعات مربوط به مجلات جدید و خبرنامه های الکترونیکی تولید شده بر روی اینترنت قرار می دهد. افزون بر این راه دسترسی به مقالات مجلات را نیز فراهم می کند. در این سایت افزون بر شماره های جدید ' به آرشیوی از شماره های سالهای گذشته چندین هزار مجله الکترونیکی دسترسی دارید. این سایت را کتابخانه دانشگاه کالیفرنیا (در پردیس سن دیه گو) مدیریت میکند و اطلاعات آن از طریق <http://www/gort.ucsd.edu.newjour> قابل جستجو و بازیابی است. اطلاعاتی که برای مجله ارائه می شود عبارتند از عنوان مجله ' ناشر ' شماره اینترنتی و نیز شماره استاندارد نشریه ' موضوع ' آدرس پستی و خلاصه ای از محتوای مجله. جستجوی مجلات از طریق فهرست الفبایی عنوان میسر است. با انتخاب عنوان یک مجله از فهرست الفبایی ' شماره ها و جلد های مختلف نشریه ظاهر می شود. با انتخاب هر شماره ابتدا فهرست مندرجات آن شماره قابل رویت می شود. سپس چکیده هر مقاله ای که مورد نظر شماست ' قابل بازیابی است. چنانچه اصل مقاله بصورت پیوسته در دسترس باشد ' آدرس اینترنتی آن ارائه می شود. این سایت از جامعیت بسیار بالایی برخوردار است و در آن مجله های پژوهشی و علمی نیز قابل ردیابی است.

با انتخاب قسمت who's who و سپس new's media در سایت net iran با آدرس اینترنتی <http://www.netiran.com> می توان راهنمای مجلات ایران را ملاحظه کرد که در آن 1001 عنوان نشریه با ذکر نام، موضوع، مدیر مسئول، تلفن و فاکس نشریه معرفی شده است. از طرفی، ضمن معرفی سایتهای خبری Tehran Times, iran news و Iran امکان جستجو در این مجموعه را از سال 1993 از طریق جستجوی کلیدواژه یا جستجوی مفهومی فراهم می نماید. بیشتر مطالبی که به این ترتیب یافت می شود تمام متن می باشند.

در سایت www.magiran.com اطلاعات بیش از 500 نشریه داخلی (روزنامه و مجله) معرفی شده اند. بیش از 20 نشریه متن کامل مطالب خود را در این سایت ارائه می کنند که اسامی برخی از آنها در صفحه اول سایت آمده است و متن کامل برخی از نشریات نیز از طریق پیوند به سایت اصلی نشریه قابل دسترسی است. با درج عبارت WWW در بخش جستجوی نشریه می توان فهرست نشریاتی را که دارای آدرس اینترنتی هستند مشاهده کرد. جستجو در این سایت از طریق فهرست الفبای عناوین مجلات و فهرست موضوعی میسر است.

منابع جغرافیایی اینترنتی

یکی از سایتهایی که با مراجعه به آن می توان اطلاعاتی درباره شهرهای توریستی، نقاط دیدنی و سایتهای گوناگون در زمینه های مختلف را جستجو کرد سایت Iran view به نشانی اینترنتی www.iranview.com است. مثلاً هرگاه در این سایت گزینه mashhad kit co انتخاب شود، می توان سیاهه ای از مجله های الکترونیکی در حوزه های مختلف به خصوص رایانه و مهندسی را دید و با انتخاب هر کدام به عنوان مورد نظر دسترسی پیدا کرد. همچنین امکان دسترسی به چندین سایت دیگر از جمله شبکه امام رضا وجود دارد که از طریق آن می توان به تعداد زیادی از سایتهای جهان اسلام راه یافت.

سایت اینترنتی ISI با نشانی www.IsInet.com قابل فراخوانی است. با انتخاب ISI home از سمت چپ صفحه اول و سپس انتخاب مناسب از صفحه بعد، سیاهه کامل مجله ها به صورت الفبایی عنوان نمایان می شود. دسترسی به مشخصات این مجلات از آن جهت سودمند است که در ISI مجلات طراز اول به لحاظ پژوهشی مورد توجه می باشند.

کتابشناسیهای اینترنتی

در سایت <http://www.ketabnet.org> اطلاعات کتابهای منتشر شده در ایران به صورت بانکهای اطلاعاتی شامل کتابهای منتشر شده از سال 1369 فهرست کتابهایی که در هر روز منتشر می شود و کتابهای در حال چاپ ارائه می شود. با انتخاب بانکهای اطلاعاتی می توان منابع مورد نیاز را بر اساس عنوان نویسنده ناشر و یا موضوع جستجو کرد و آن را می توان بر اساس تاریخ نشر و نوبت چاپ نیز محدود کرد. در نتیجه جستجو اطلاعات کامل کتاب انتخاب شده موضوع و رده آن بر اساس رده بندی دیویی مشخص می شود.

با فراخوانی سایت <http://www.sokhan.com> فهرست موضوعی شامل علوم اجتماعی ادبیات جسم و روان هنر کودکان مراجع و دین مشاهده می شود که با انتخاب هر کدام سیاهه هایی از کتابهای آن موضوع همراه با اطلاعات کتابشناختی آنها ارائه می شود.

سایت <http://asis.publishing.com> شامل کتابهای موسسه آسیا و گلچینی از کتابهای فارسی از ناشرین داخل ایران می باشد. منابع معرفی شده بر اساس موضوعهای شعر و عرفان تاریخ و سیاست هنر رمان فرهنگ و غیره مرتب شده و با انتخاب کاتالوگ و سپس موضوع مورد نیاز می توان به سیاهه کتابهای معرفی شده در این سایت دسترسی پیدا کرد. افزون بر این سیاهه هایی از کتابهای آمازون در مورد ایران را نیز بر اساس موضوع ارائه می کند.

در سایت <http://www.iranbooks.com> کتابهای فارسی و انگلیسی درباره ایران از سال 1358 تاکنون معرفی می شود در صفحه اصلی آن با انتخاب [check out our publications](#) می توان این منابع را ملاحظه کرد. ضمن این که مشخصات کاملی از کتاب را ارائه می دهد. در بیشتر موارد توصیف محتوای کتاب معرفی نویسنده و نقد کتاب را نیز به زبان انگلیسی به همراه دارد.

سایت Gabriel با آدرس اینترنتی www.portico.bl.uk/gabriel/en/opacs.html بزرگ راه اطلاعاتی برای دسترسی به کتابشناسی های ملی اروپا است. با فراخوانی این سایت می توان کتابشناسی های ملی اروپا را بازیابی و آنگاه کتابشناسی مورد نظر را گزینش کرد.

تعدادی از سایتهای کتابشناسیهای ملی عبارتند از:

<http://www.bl.uk>

کتابشناسی ملی بریتانیا

<http://bibliographienationale.bnf.fr>

کتابشناسی ملی فرانسه

یکی از سایتهایی که اخبار و اطلاعات قابل توجهی در مورد کتاب، چاپ کتاب و آمارهای مربوطه را فراهم می کند، سایت <http://publishing.about.com/cs/bookstats> است. در این سایت با انتخاب گزینه **annual book production** جدولی شامل نام 56 کشور ظاهر می شود. آمار تولید کتاب در این کشورها از سال 1995 تا 2000 در ستونهای مقابل هر کشور نمایش داده شده است.

سایت www.lub.lu.se/netlab/documents/opacs/opacs-top.html فهرست رایانه ای کتابخانه های کشورهای مختلف را ارائه می کند. منابع مورد نیاز از دو طریق **telnet** (اتصال از راه دور) و یا وب جهان گستر (**WWW**) قابل جستجو هستند.

سایتهای مرجع اینترنتی فارسی

سایتهای زیادی به زبان فارسی ساخته شده اند. این سایتهای می توانند زیر عناوین کلی زیر قرار داده شوند:

سایت دانشگاههای ایران (مثلاً: سایت دانشگاه فردوسی با آدرس <http://um.ac.ir>)؛ سایت وزارتخانه های ایران (مثلاً: سایت وزارت علوم و تحقیقات و فن آوری با آدرس <http://molavi.mche.or.ir>)؛ سایت سفارت خانه های ایران (مثلاً: سایت سفارت ایران در انگلستان، لندن با آدرس <http://www.iran.embassy.org.uk/>)؛ سایت پیش بینی آب و هوا (مانند: سایت ایرانیین ودر با آدرس www.itto.org/weather/index.html)؛ سایت سازمانها و مراکز تحقیقاتی (مانند: سایت مرکز پژوهش مجلس شورای اسلامی با آدرس <http://majlis.ir>)؛ سایتتهای اسلامی ایران (مانند: سایت حوزه با آدرس www.howzeh.net)؛ سایت کتابخانه های ایران (مانند: سایت دانشگاه صنعتی امیرکبیر با آدرس <http://aku.ac.ir>)؛ سایت روزنامه های اینترنتی (مانند: سایت روزنامه آفتاب یزد با آدرس www.aftab.News.com) و سایت راهنمای مؤسسات آموزشی (مثلاً: <http://iranschoolnet.com/links/>)

در زیر نمونه ای از سایتهای فارسی که می توانند منابع مرجع اینترنتی تلقی شوند و برای پاسخدهی به پرسشهای مرجع مورد استفاده باشند معرفی شده اند.

سایت سازمان میراث فرهنگی

<http://www.iranmiras.org/>

در این سایت 11000 اثر تاریخی در سه بخش توصیف شده اند. (1) بانک اطلاعات بناهای فرهنگی تاریخ (2) محوطه های باستانی و (3) قطبهای فرهنگی تاریخ ایران. در داخل دو مورد اول بناها بر اساس استان بر اساس شهر بر اساس دوره تاریخ و بر اساس نام اثر نظم یافته و معرفی شده اند. در بخش مربوط به قطبهای فرهنگی تاریخ ایران فقط اسامی ذکر شده است.

اطلاعات تاریخ مجموعه ای و تور مجازی درباره موزه های ایران ارائه شده است. راهنمای بازدید مرمت اخبار و فعالیتها آلبوم عکس فروشگاه ارتباط با ما و دفتر یادبود .

مطالب دیگری هستند که در این سایت در دسترس هستند. برای کسب اطلاعات روزآمد درباره این سایت به آدرس سازمان میراث فرهنگی مراجعه کنید.

سایت بنیاد میراث فرهنگی

فهرستی از پوسترهایی مربوط به آثار باستانی ایران نام زمان ابعاد قیمت تعداد درخواستی برای فروش می باشد. کارت پستال ها در مجموعه های دوازده تایی از آثار نقاشی موزه کاخ گلستان کارت پستالهایی از فرش سازه های به جای مانده از تخت جمشید است.

سکه ها: مجموعه ای شامل 50 مدل سفالی سکه های دوره هخامنشی تا قاجاریه می باشد که در اندازه و رنگ اصلی آنها تهیه شده است. اصل این مدلها در موزه ملی ایران نگهداری می شود.

مرکز آمار ایران

<http://www.sci.or.ir/persia>

گزینه های اصلی در این سایت عبارتند از نگاهی به ایران آشنایی با مرکز آمار ایران معرفی طرحهای آماری اجرا شده ... و اخبار. اطلاعات ریزتر قابل بازیابی در این سایت عبارتند از :

معرفی خدمات و تولیدات: انتشارات کتابخانه پایگاه اطلاعاتی نشریات - واحد نقشه

گزیده اطلاعات آماری: گزیده سالنامه آماری گزینه مقاله ها شاخص بهای کالاها و خدمات روستایی

نیروی انسانی: جمعیت 10 ساله و بیشتر...، شاغلان 10 ساله و بیشتر...، جمعیت بیکار 10 ساله و بیشتر...

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی

<http://www.isiri.org>

نمونه ای از انواع اطلاعاتی که از این سایت قابل بازیابی است موارد زیرند:

واحدهای دارای پروانه کاربرد علامت استاندارد ایران'

واحدهای دارای گواهینامه مدیریت آزمایشگاه'

کارشناسان استاندارد تأیید صلاحیت شده'

مسئولین کنترل کیفیت واحدها'

مشاوران سیستمهای کیفیت'

طرحهای تحقیقاتی و مطالعاتی'

شرکتهای بازرسی کننده.

استانداردها:

استانداردهای ملی موجود'

استانداردهای در دست تدوین'

پیش نویس استانداردهای ملی'

سازمانهای بین المللی'

سازمانهای منطقه ای'

سایر کشورها'

قانون و مقررات

قانون و مقررات موسسه'

مصوبات شورای عالی استاندارد'

روشهای اجرایی و دستورالعمل ها'

گردش کار فعالیتها'

کالاها و خدمات مشمول استاندارد اجباری'

مدیریت بازرسی کالا و امور صادرات و واردات'

مرکز اطلاع رسانی و آمار زنان

<http://iranwomen.org/home.htm>

13 موضوع اصلی دارد. هر موضوع دارای زیر مجموعه ای و در برخی موارد هر زیر مجموعه دارای زیر مجموعه است.

اطلاعات مربوط به تحقیقات و یافته ها (مثلاً: علیم سرابندی، دانشگاه فردوسی، علل بزهکاری نوجوانان مشهد.

120 صفحه' سال تحصیلی' کارشناسی ارشد)

یافته های اصلی هر طرح نیز ارائه می شود. مثلاً در مورد طرح علیم سرابندی آمده است:

25/1 علل بزهکاری نوجوانان مشهد

25/2 خانواده و ناسازگاری نوجوانان

25/3 علل روانی انحرافات جنسی در زنان شوهردار

25/4 نقش خانواده در ایجاد تبهکاری و پرورش شخصیت.

در پایگاه تحقیقات موارد زیر موجودند:

آمار اخبار اسامي، استفتاات، سخنان، قوانين، كتابشناسي، مقالات، نشریات (تصويري از جلد نشریات مربوط به زنان، همراه با اطلاعات مربوط به نشر) سایت جالب و پرمحتوايي است.

سایت صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران

<http://irib.com>

گزینه هاي موجود در این سایت عبارتند از:

اخبار، سرویس جهانی، رادیو، تلویزیون، روزنامه جام جم، آب و هوا، سلامت، ورزش، آموزش، نیازمندیها، آرشیو خدمات و محصولات، نظرخواهي، نظرسنجي برنامه اي، اخبار، فن آوري اطلاعات، فني.

در اخبار فن آوري اطلاعات تیتراژ قابل توجهي از موارد مربوط به فن آوري اطلاعات آورده شده است. مثلاً: بزرگترین سرقت اطلاعات مالي اعتباري در آمریکا؛ آغاز سیستم مکاتبات بدون کاغذ؛ جمع آوري مالیات از طریق اینترنت.